

עירובין מא: (תחילת הפרק) עד מב: (ש 11 מהסוף)

ביאורי מושגים

תחום שבת - בשבת מותר לאדם ללכת רק במרחב שהרדיוס שלו הוא 2000 אמה ממקום שבייתתו.
מקום שבייתתו - 4 אמות של האדם או מקום המוקף מחיצות נחשב כמקום שבייתתו של האדם ולכן את המרחב של רדיוס 2000 אמה מודדים מסוף 4 האמות או מסוף המחיצות. לכן אם אדם שובת בעיר מוקפת, 2000 האמה נמדדות מקצה העיר.
אדם שיצא מתחומו - אדם שיצא מתחומו יש לו רק את מקומו.
 התנאים נחלקו האם ההגדרות של **מקום השביתה בערב שבת** מקבילות להגדרת **המקום באדם שיצא מתחומו** (ואז אם הוא נמצא במקום מוקף מחיצות מותר לו ללכת **בכל המרחב המוקף**) או שבאדם שיצא מתחומו אנו קשוחים יותר ונותנים לו רק **4 אמות בלבד**.

משנה

הוציאוהו נכרים מחוץ לתחום:

שמוהו במקום פתוח:
 מותר ללכת רק 4 אמות.

שמוהו במקום סגור:
ר"ע ור"י: מותר ללכת רק 4 אמות.
ר"ג וראב"ע: מותר ללכת את כל המקום הסגור.

תנאים אלו נקלעו לספינה שיצאה מהתחום:
ר"ע ור"י החמירו כשיטתם והלכו רק 4 אמות.
ר"ג וראב"ע הקלו כשיטתם והלכו בכל הספינה.

החזירוהו לביתו:
 מותר בכל תחומו המקורי.

ואם זקוק להתפנות מותר לו ללכת - 'גדול כבוד הבריות שדוחה לא תעשה'.
 ומותר לנצל את ההתפנות כדי להכנס לתחום.

היתר זה תקף רק באדם שיצא וחזר באונס.
 אם יצא במזיד וחזר באונס או יצא באונס וחזר במזיד - מותר לו ללכת רק 4 אמות.

פירות שיצאו ממקומן:

יצאו ממקומן במזיד:
 אסורים לחלוטין.

יצאו ממקומן בשוגג:
ת"ק: מותרים באכילה (למי שהפירות בתחומו) ואסורים בטלטול.
ר' נחמיה: אסורים לחלוטין.

יצאו ממקומן במזיד וחזרו:
ת"ק (לפי ר"פ): מותרים לחלוטין.
ת"ק (לפי ההסבר הדחוי) ור' נחמיה: אסורים לחלוטין.

יצאו ממקומן בשוגג וחזרו:
 מותרים לחלוטין.

הגמרא דוחה את ההסבר החלופי בדעת ת"ק. למסקנה **ת"ק מתיר לחלוטין את הפירות**.

רב פפא (בעקבות ת"ק): הפירות מותרים לחלוטין.
נימוק: אמנם מי שהוציא אותם עשה זאת במזיד אבל הפירות עצמם אנוסים!!!

כולם מודים שמעיקר הדין מותר לטלטל בכל המתחם.

טעמו של רב הונא
מחוץ לתחום אסור מגזירה - מחשש שילך לשם,
בתוך התחום אסור - כיוון שהוא פרוץ לחלק
שמחוץ לתחום האסור בטלטול.

מתחם שמותר כולו בטלטול, אבל חלקו מחוץ לתחום 2000 אמה:
(למשל: מתחם שהוקף באמצע השבת במחיצות, או כאשר תחום ה 2000
אמה נגמר בתוך מקום מוקף מחיצות)

רב הונא: אסור בטלטול גם בחלק שבתוך התחום.

רב נחמן: מותר בטלטול גם בחלק שמחוץ לתחום.

חב"ר (לפי הה"א): מותר לטלטל רק בתוך התחום. (שיטה זו נדחתה,
למסקנה סובר חייא בר רב הונא או כרב נחמן).

ההגבלות לשיטת רב הונא:

א. כשהאדם מזיז את החפץ ממנו והלאה - אסור לטלטל.

כשהאדם מביא אליו את החפץ - מותר לטלטל (הסבר תוס' לתשובת רב הונא לקושיה מהברייתא).

ב. אם תחום ההליכה נגמר בקצהו של בית, הבית מותר בטלטול.

במקרה זה גבול תחום ההליכה ברור - ואין חשש שיבוא לטלטל.

מח' זו לא תלויה במח' התנאים שבמשנה:

הוציאוהו נכרים מחוץ לתחום ושמוהו במקום סגור:
ר"ע ור"י: מותר ללכת רק 4 אמות.
ר"ג וראב"ע: מותר ללכת את כל המקום הסגור.

ייתכן שר"ע ור"י אסרו לא משום גזירה אלא מסיבה עקרונית,
(ולא ניתן להסיק שאם גזרו במקרה של המשנה יגזרו גם במקרה שלנו)
ייתכן שר"ג וראב"ע התירו כיוון שמדובר בשני מקומות שונים
(אבל במקרה שלנו הם יגזרו).

רב נחמן בשם שמואל: אדם בינוני שלא יודע מהו תחום שבת - יכול ללכת עד 2000 צעדים.